

65-Ы САНЕТ У. ШЭКСПІРА І ЯГО БЕЛАРУСКАМОЎНАЕ
ЎЗНАЎЛЕННЕ Ю. ГАЎРУКОМ

У сенеце 65 Шэкспір раскрывае тэму хуткацечнасці часу і яго ўплыву на хараство, мастацтва, любоў. З першых радкоў паэт прапаноўвае чытачу шэраг субстанцый, якія выклікаюць асацыяцыі з даўгавечнасцю. Шматзлучнікавасць і градацыя пры пералічэнні гэтых субстанцый дазваляюць задаць дынаміку верша з самага пачатку. Ю. Гаўрук захоўвае гэтыя паэтычныя прыёмы, аднак выкарыстоўвае функцыянальную замену і антанімічны пераклад: *Since brass, nor stone, nor earth, nor boundless sea // But sad morality o'ersways their power.* – *Калі бяссільны смерць перамагчы // Граніт і бронза,*

і зямля, і мора. Такая замена не ўплывае на адэкватнасць перакладу, бо Ю. Гаўруку ўдаецца захаваць прагматычную мэту арыгінала – выклікаць у чытача асацыяцыі з даўгавечнасцю, трываласцю, дазваляе захаваць рытміку і перадаць мелодыку санета.

Шэкспір параўноўвае сілу прыгажосці з кветкай, якая з часам губляе сваю прывабнасць. Ю. Гаўрук захоўвае ў перакладзе гэта параўнанне і выкарыстоўвае той жа вобраз: *Як хараство ад змен уберагчы, // што, нібы кветка, вяне вельмі сора?*. Перакладчык ужывае прыём мадуляцыі: замяняе англійскае *no stronger* на дзеяслоў *вянуць*, што лагічна выводзіцца з кантэксту праз прычынна-выніковую сувязь. Для яскравай перадачы вобраза лета Шэкспір выкарыстоўвае прыём сінестэзіі *summer's honey breath*. Тым самым аўтар выклікае ў чытача выразны вобраз пары года, апелное да візуальных асацыяцый, а таксама да паху і дотыку. Перакладчык дакладна перадае гэты прыём праз эквівалент *мядовы подых сонечнага лета*, што выклікае ў беларускага чытача тыя ж пачуцці, што і арыгінал. Адну з ідэй санета Шэкспір перадае праз метафару *Where, alack, // shall Time's best jewel from Time's chest lie hid?*. Ю. Гаўруку ўдалося дакладна захаваць гэту метафару ў перакладзе і данесці тую ж самую ідэю: *Дзе знайсці той схоў, каб скарбы часу ўратаваць ад часу*. Перакладчык ужывае прыём канверсіі, або замены часцін мовы, і замяняе дзееспрыметнік *hid* на назоўнік *схоў*.

Пры перакладзе Ю. Гаўрук імкнуўся ўзнавіць тропы, што атрымалася ў выпадку з метафарами, параўнаннямі, сінестэзіяй, але не ўдалося дасягнуць з эпітэтамі, што паўплывала на дакладнасць перакладу, аднак не сказала сэнсу арыгінала. Праз дабаўленне ўласных вобразаў (*Скрозь – разбурэнне. Смерць збірае плён, блукаючы ў вобразе шкілета*) і апушчэнне тропай (*boundless sea, sad mortality*) пераклад Ю. Гаўрука нельга назваць цалкам дакладным, аднак ён здолеў перадаць праблематыку і тэматыку твора, то бок захаваць прагматычны аспект. Перакладчыку ўдалося перастварыць галоўныя канцэпты твора, такія як час, смерць, хараство, мастацтва праз ужыванне шматлікіх перакладчыцкіх прыёмаў: антанімічнага і сінанімічнага перакладу, функцыянальнай замены, мадуляцыі, або сэнсавага развіцця. Радзей выкарыстоўваліся канкрэтызацыя, канверсія і цэласнае пераўтварэнне.